

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

ТКАЧ ОЛЕКСАНДР ЛЕОНІДОВИЧ

УДК 657:004.9

ДИСЕРТАЦІЯ

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ**

Спеціальність 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит
(за видами економічної діяльності)

Подається на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ О.Л. Ткач

Науковий керівник: Лоханова Наталія Олексіївна, доктор економічних наук,
професор

Одеса – 2021

АНОТАЦІЯ

Ткач О. Л. Організаційно-методичне забезпечення державного аудиту Рахункової палати. - На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). - Одеський національний економічний університет, Одеса, 2021.

Дієва система контролю державних ресурсів є евід'ємною частиною ефективного функціонування економіки України та її розвитку, як складової контролю з боку держави. Роль державного аудиту суттєво зросла в умовах обмеженого бюджетного фінансування та децентралізації, адже саме державний аудит насамперед покликаний забезпечити економне, продуктивне та результативне не лише використання коштів державного бюджету, а й пошук резервів щодо його наповнення. Реалізація повноважень Рахункової палати в частині ефективного контролю за ресурсами державних підприємств можлива за умови розбудови дієвого державного аудиту в системі державного зовнішнього фінансового контролю.

Метою дисертаційної роботи є поглиблення теоретико-методичних та організаційних засад державного аудиту та обґрунтування на цій основі науково-практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління процесами державного аудиту для досягнення результативності функціонування Рахункової палати в частині контрольної-аналітичної роботи. У дисертації наведено теоретичне узагальнення і вирішення наукового завдання, що полягає в удосконаленні теоретичних, методичних та організаційних засад державного аудиту Рахункової палати на основі імплементації стандартів вищих органів державного аудиту ISSAI. Практичне значення отриманих результатів полягає у пропозиції використання отриманих результатів з метою подальшого розвитку організаційного та методичного забезпечення державного аудиту Рахункової палати на основі імплементації зарубіжного досвіду, а також – при розробці і удосконаленні державного аудиту, та підвищенні дієвості внутрішнього контролю з впровадженням норм стандартів ISSAI. У роботі проведений аналіз нормативно-правового забезпечення державного аудиту та функціонування Рахункової палати, за результатом якого доведено,

що державний аудит є незалежною формою зовнішнього контролю, наслідком якого є об'єктивна оцінка законного й ефективного використання бюджетних коштів, державного майна, інших активів держави, функціонування системи внутрішнього контролю, з подальшим інформуванням про це Верховну Раду України та її органи, а також інші державні органи, органи місцевого самоврядування, яких це стосується, спрямованого насамперед на підвищення відповідальності об'єктів контролю. Аналіз міжнародної практики дозволив сформулювати основні методологічні відмінності між аудитом ефективності, фінансовим аудитом та аудитом відповідності за їх складовими, що дало змогу виокремити їх методичне забезпечення з метою підвищення ефективності державного аудиту. Доведено, що впровадження в складі державного аудиту саме цих трьох складових дасть змогу отримати комплексний результат, що визначить єдині підходи в питанні організаційно-методичного забезпечення державного аудиту.

Здійснена порівняльна характеристика норм етичної поведінки державного аудитора Рахункової палати з вимогами до посадових осіб органів виконавчої влади. Доведено, що етичні вимоги до представників Рахункової палати є набагато більш деталізовані професійною специфікою, порівняно до норм, які висуваються до інших посадових осіб. Побудовано та проаналізовано матрицю протидії етичним ризикам в державному аудиті, яка включає низку таких ризиків, як ризики особистої зацікавленості, самоконтролю, заступництва, близького знайомства та шантажу. На основі цього доведено, що на сучасному етапі розвитку державного аудиту є потреба у використанні запобіжних заходів для уникнення ризиків, які поділені на три основні групи: заходи, що відносяться до роботи Рахункової палати; заходи, що відносяться до роботи в групі аудиторів; заходи, що відносяться до конкретного завдання.

Встановлено, що об'єктивні результати державного аудиту в повній мірі залежать від професійного судження, як інструменту державного аудиту, в забезпеченні ефективності та результативності його виконання. Доведено, що професійність державного аудитора забезпечується насамперед професійним

судженням, що є одним з загальних принципів державного аудиту визначених ISSAI 100.

Сформовані три основні напрямки забезпечення ефективного державного аудиту на прикладі результатів контрольно-аналітичних заходів на державних підприємствах водного господарства. На основі запропонованих напрямків розроблені критерії оцінки ефективності діяльності державних підприємств з врахуванням загальнодержавної стратегії.

Аналіз практики державного аудиту дозволив з'ясувати, що методика проведення державного аудиту з використанням вибіркового методу дослідження потребує подальшого опрацювання. Встановлено, що термінологічні проблеми в сфері вибіркового методу дослідження пов'язані передусім з тим, що в окремих випадках терміни запозичені з теорії ймовірностей і математичної статистики, а в окремих – мають автономний характер та сформовані виключно в сфері аудиту.

Доведено двоїстий характер поняття «аудиторська вибірка» – з одного боку це спосіб одержання аудиторських доказів (вибірковий метод дослідження), а з іншого – вибірка сукупність, з якої формують ці докази, що сприяло розширенню позицій міжнародних стандартів, де аудиторська вибірка визначається як «застосування аудиторських процедур», тобто спосіб одержання аудиторських доказів.

Для вибіркового спостереження в державному аудиті запропоновано використовувати лише статистичні методи відбору, оскільки дослідження на підставі нестатистичних методів є суб'єктивним і означає, що різними фахівцями-аудиторами в однакових умовах можуть бути прийняті різні рішення. Більше того, створюється ризик виникнення «аномальної похибки». Обґрунтовано вибір кількох методів проведення вибіркового спостереження залежно від ситуації.

Проведений аналіз реалізації нормативних політик стандартів INTOSAI щодо оцінки стану внутрішнього контролю об'єктів державного аудиту та проведене емпіричне дослідження стану системи внутрішнього контролю об'єктів аудиту. Дослідження організаційних положень порядку здійснення внутрішнього контролю дозволило обґрунтувати висновок щодо доцільності його удосконалення,

адже дієвий внутрішній контроль суттєво знижує ризики виявлення порушень під час державного аудиту Рахункової палати.

Удосконалений процес управління інформаційним забезпеченням аудиторських процедур у середовищі цифровізації через аналіз існуючої класифікації інформаційних систем аудиту та виділення їх основних складових: функціональні, базові та забезпечувальні. Надане визначення поняттю «комп'ютерний аудит», який передбачає, що аудитори володіють методикою аудиту з використанням комп'ютерів (СААТs). Побудована структура механізму аудиту в умовах використання комп'ютерних технологій, що включає комп'ютерний аудит, аудит інформаційних систем та аудит інформаційної безпеки. Запропоновані теоретичні розробки дозволяють реалізацію аудиту в умовах комп'ютеризації і можуть бути використані в практичній діяльності аудиторів, удосконалюючи існуючу процедуру контролю ресурсів, в тому числі і державних, на підприємствах різних форм власності та при розробці спеціалізованого програмного забезпечення для потреб аудиту.

Досліджений процес моделювання, як основа підготовки аудиторських звітів, та встановлено, що при формуванні аудиторських звітів оптимальним є використання нормативних моделей. Доведено, що здійснювати процес моделювання краще за все у вигляді імітаційного моделювання. Описано процес імітаційного моделювання в процесі аудиту та визначено місце професійного судження аудитора в процесі формування аудиторського звіту на основі моделювання. Запропонований до використання в процесі моделювання пакет імітаційного моделювання ІТHINK.

Встановлено, що інформуванню суспільства про результати державного аудиту має передувати організація підготовки аудиторського звіту, інформація в якому має обов'язково бути об'єктивною, достовірною, обґрунтованою, містити вичерпний опис усіх виявлених фактів і порушень, які узгоджені з об'єктом аудиту та базуватись на положеннях стандартів ISSAI 100, ISSAI 200, ISSAI 300. Запропоновано модифікувати процес звітування в державному аудиті з врахуванням вимог ISSAI шляхом внесення організаційних змін до звітування в державному аудиті.

Ключові слова: державний зовнішній фінансовий контроль (аудит), Рахункова палата, фінансовий аудит, аудит ефективності, аудит відповідності, етика державного аудитора, вибірковий метод, аудиторський звіт.

ABSTRACT

Tkach O. L. Organizational and methodological support of the state audit of the Accounting Chamber. - Manuscript.

Thesis for obtaining a scientific degree of the Candidate of Economic Sciences on the specialty 08.00.09 – «Accounting, Analysis and Auditing (by types of economic activities)». - Odesa National Economic University, Odesa, 2021.

An integral part of the effective functioning of Ukraine's economy and its development is an effective system of control over state resources as a component of public control. The role of state audit has significantly increased in conditions of limited budget funding and decentralization, because it is the state audit is primarily designed to ensure economical, productive and effective usage of state budget funds, as well as the search for reserves to make them. The implementation of the Accounting Chamber powers in terms of effective control over the resources of state enterprises is possible by development of effective public audit in the system of public external financial control.

The purpose of the dissertation is to deepen the theoretical and methodological and organizational basis of public audit and formation on this basis scientific and practical recommendations for improving the management of public audit processes to achieve the effectiveness of the Accounting Chamber activity in terms of control and analytical work. The dissertation provides a theoretical generalization and solution of the scientific problem of improvement the theoretical, methodological and organizational principles of the Accounting Chamber public audit based on the implementation of the International Organization of Supreme Audit Institutions standards on public sector auditing ISSAI.

The practical propouse of the results is to suggest the usage of the results for further development of organizational and methodological support of the Accounting Chamber public audit taking into account the foreign experience, as well as for development and improving public audit and internal control by implementation of ISSAI.

The analyzes the legal support of the public audit and the functioning of the Accounting Chamber has been made, as a result it was proved that the public audit is an independent form of external control, which results in an objective assessment of legal and efficient use of budget funds, state property and other state assets. functioning of the internal control system, with further informing the Verkhovna Rada of Ukraine and its bodies, as well as other state bodies, local self-government bodies concerned, aimed primarily at increasing the responsibility of the objects of control.

The analysis of international practice allowed to form the main methodological differences between performance audit, financial audit and compliance audit by their components, which allowed to identify their methodological support in order to improve the effectiveness of public audit. It is proved that the introduction of these three components of the public audit will allow to obtain a comprehensive result, which will determine the single approach to the issue of organizational and methodological support of the public audit.

The comparative characteristic of ethical behavior norms of the Accounting chamber public auditors and requirements to officials of executive bodies is carried out. It has been proved that the ethical requirements for the representatives of the Accounting Chamber are much more detailed in terms of professional specifics, compared to the norms imposed on other officials.

A matrix of ethical risks counteracting in public audit has been constructed and analyzed, which includes a number of risks such as risks of personal interest, self-control, patronage, close acquaintance and blackmail. Based on this, it is proved that at the current stage of public audit development there is a need to use precautionary measures to avoid risks, which are divided into three main groups: activities related to the work of the Accounting Chamber; activities related to work in the group of auditors; activities related to a specific task.

It is proved that the objective results of the public audit fully depend on professional judgment, as a tool of it, that is used in ensuring the efficiency and effectiveness of its implementation. It is proved that the professionalism of the public auditor is ensured

primarily by professional judgment, which is one of the general principles of public audit defined by ISSAI 100.

Three main directions of ensuring effectiveness of public audit are formed on the example of the results of control and analytical activities at state water enterprises. Criteria of an estimation of efficiency of of the public enterprises activity taking into account national strategy are developed on the basis of the offered directions.

An analysis of the practice of public audit revealed that the methodology of public audit using a sample method of research needs further elaboration. It is established that terminological problems in the field of sampling method are primarily exist due to the fact that in some cases the terms are borrowed from theory of probability and mathematical statistics, and in some - are autonomous and formed exclusively in the field of audit.

The dual nature of the concept of "audit sample" is proved - on the one hand it is a way of obtaining audit evidence (sample method of research), and on the other - the sample from which this evidence is formed, which contributed to the expansion of international standards, where audit sample is defined «as usage of audit procedures», that means the method of obtaining audit evidence.

It is proposed to use only statistical sampling methods in public audit, as research based on non-statistical methods is subjective and means that different specialists-auditors can make different decisions under the same conditions. Moreover, there is a risk of "abnormal error" under such circumstances. The choice of several methods of sampling depending on the situation is defined.

An analysis of the implementation of normative policies of INTOSAI standards on the assessment of the state internal control of public sector objects and an empirical study of the internal control system of public sector objects is provided. The study of organizational documents of the internal control procedure allowed to make the conclusion on the expediency of its improvement, because effective internal control significantly reduces the risks of violations during public audit of the Accounting Chamber.

Improved process of information management of audit procedures in the digitalization environment through the analysis of the existing classification of audit information systems and the identification of their main components: functional, basic and

supporting. The term "computer audit" is defined, which implies that auditors have a computer-aided audit technique skills (CAATs). The structure of the audit mechanism in the use of computer technology, including computer audit, information systems audit and information security audit is proposed. The proposed theoretical developments allow the implementation of audit in a computerized environment and can be used in the practice of auditors, improving the existing procedure for controlling resources, including ones belong to state, on the enterprises of various forms of ownership and in developing specialized software for auditing.

The modeling process as a basis for the preparation of audit reports is studied, and it is established that the use of normative models is optimal in the formation of audit reports. It is proved that it is best to carry out the modeling process in the form of simulation. The process of simulation modeling in the audit process is described and the place of professional judgment of the auditor in the process of forming the audit report on the modeling basis is determined. The ITHINK simulation package is offered for use in the simulation process.

It is established that informing the public about the results of the public audit should be preceded by the organization of the audit report preparation, the information in which must be objective, reliable, reasonable, contain a comprehensive description of all identified facts and violations, which are consistent with the audited object and based on the ISSAI 100, ISSAI 200, ISSAI 300. It is proposed to modify the reporting process in the public audit taking into account the requirements of ISSAI by making organizational changes to the reporting system in the public audit.

Key words: public external financial control (audit), Accounting Chamber, financial audit, performance audit, compliance audit, ethics of the public auditor, sampling method, audit report.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

Статті у фахових виданнях України, які включені до наукометричних баз:

1. Ткач О. Л. Сучасні проблеми розвитку державного фінансового аудиту в Україні. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2018. № 1 (59). С. 206-210. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2018_1_29. (дата звернення: 12.04.2020). (0,5 д.а.)
2. Ткач О. Л. Забезпечення ефективності проведення державного аудиту (на прикладі підприємств водного господарства). *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2019. № 4 (109). С. 189-195. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2019_4_35. (дата звернення: 06.07.2020). (0,74 д.а.)
3. Ткач О. Л. Модель системи внутрішнього контролю підприємств державної форми власності: оптимізація для потреб державного аудиту. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 6 (23). С. 706-714. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/23_2019/106.pdf (дата звернення: 01.03.2020). (0,62 д.а.)
4. Ткач О. Л. Аудит ресурсів підприємства в умовах використання комп'ютерних технологій. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: економіка і менеджмент збірник наукових праць*. 2020. № 44. С. 73-81. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2020/44-2020/11.pdf> (дата звернення: 23.11.2020). (0,57 д.а.)
5. Ткач О. Л. Особливості вибіркового методу в аудиті. *Підприємництво і торгівля : збірник наукових праць*. 2020. Вип. 26. С. 98-102. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/112> (дата звернення: 10.03.2021). (0,39 д.а.)

Статті в наукових періодичних виданнях інших держав:

6. Tkach O. L. State Audit in the System of Ukrainian State Financial Control: Role and Tasks. *Innovative Solutions in Modern Science*. 2019. № 5 (32). P. 35-55 URL: <https://naukajournal.org/index.php/ISMSD/article/view/1863> (Last accessed: 19.07.2020). (0,55 д.а.)

2. Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Ткач О. Л. Тенденції змін в державному аудиті: міжнародний досвід та можливості адаптації в Україні. *Розвиток інтегрованої звітності підприємств: тези виступів Міжнар. наук. конф.*, 4-5 жовтня 2019 р. Житомир: Житомирська політехніка, 2019. С. 348-349. (0,15 д.а.)

8. Ткач О. Л. Види регулювання державного аудиту. *Сучасний рух науки: тези доп. VIII міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.*, 3-4 жовтня 2019 р. Дніпро, 2019. Т.3. С. 436-439 (0,14 д.а.)

9. Ткач О. Л. Міжнародний досвід державного аудиту: можливості адаптації в Україні. *Сучасні міжнародні економічні відносини: становлення та особливості розвитку: зб. тез наук. робіт учасників Всеукр. наук.-практ. конф.* Одеса: ГО «Центр економічних досліджень та розвитку», 2019. С. 104-107 (0,19 д.а.)

10. Ткач О. Л. Особливості професійної етики державних аудиторів. *Наука та інтелектуальний капітал у системі факторів трансформації економіки: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф.*, 17 серпня 2019 р. Київ: ГО «Київський економічний науковий центр», 2019. С. 101-104. (0,14 д.а.)

11. Tkach O. L. Pre-engagement State Financial Audit Activities. *Intellectual Economics, Management and Education : Proceedings of the 1st International Symposium, September 20, 2019*. Vilnius: Vilnius Gediminas Technical University, 2019. P. 117-120. (0,15 д.а.)

12. Ткач О. Л. Сутність професійного судження державного аудитора. *Strategiczne perspektywy rozwoju wspolczesnego biznesu : I Międzynarodowa Naukowa i Praktyczna Konferencja Internetowa*, 3-4 maja 2020. Skierniewice (Polska): Państwowa Uczelnia im. Stefana Batorego, 2020. С. 200-203. (0,15 д.а.)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	14
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ.....	23
1.1. Економічна сутність та види державного аудиту.....	23
1.2. Місце і роль державного аудиту в системі державного фінансового контролю	37
1.3. Нормативно-правові домінанти забезпечення функціонування вищих органів державного аудиту	53
Висновки до розділу 1	62
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ	65
2.1. Організаційне забезпечення адаптивності професійної етики державних аудиторів Рахункової палати	65
2.2. Професійне судження як інструмент державного аудиту в забезпеченні ефективності та результативності його виконання	90
2.3. Специфіка методичного забезпечення вибіркового дослідження в державному аудиті	119
Висновки до розділу 2	139
РОЗДІЛ 3. КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ ЗА ДОМІНАНТАМИ ЙОГО ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	142
3.1. Реалізація нормативних політик стандартів INTOSAI щодо оцінки стану внутрішнього контролю об'єктів державного аудиту	142
3.2. Управління інформаційним забезпеченням аудиторських процедур у середовищі цифровізації процесів державного аудиту	156
3.3. Модифікація інструментарію моделювання аудиторських процедур для цілей підготовки аудиторських звітів	170
Висновки до розділу 3	189
ВИСНОВКИ	191
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	194
ДОДАТКИ	215

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

- ВОФК** – Вищий орган фінансового контролю.
- ЄС** – Європейський Союз.
- КПКВК** – Код програмої класифікації видатків та кредитування.
- РАВ** – Ризик аудиторської вибірки.
- ОЕСР** – Організація економічного співробітництва та розвитку.
- СААТs** – Computer Assisted Audit Techniques.
- CISA** – Computer information system auditor.
- COSO** – Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission.
- ISSAI** – Міжнародні стандарти вищих органів фінансового контролю.
- INTOSAI** – Міжнародна організація вищих органів фінансового контролю.

ВСТУП

Актуальність теми. Невід'ємною частиною ефективного функціонування економіки України та її розвитку є дієва система контролю державних ресурсів. Роль державного аудиту суттєво зросла в умовах обмеженого бюджетного фінансування та децентралізації, адже державний аудит покликаний забезпечити економне, продуктивне та результативне не лише використання коштів державного бюджету, а й пошук резервів щодо його наповнення.

Управління державними фінансами постійно супроводжується ризиками допущення порушень і недоліків на всіх стадіях бюджетного процесу, починаючи з планування та закінчуючи їх використанням. Рахункова палата, яка від імені Верховної Ради України здійснює контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням, лише у 2019 році за результатами контрольно-аналітичних заходів встановила порушень і недоліків на суму 49,78 млн. гривень. Тобто, державний аудит свідчить про проблеми, пов'язані з неекономним, непродуктивним та нерезультативним використанням державних ресурсів, у тому числі і державними підприємствами. Реалізація повноважень Рахункової палати в частині ефективного контролю за ресурсами державних підприємств можлива за умови розбудови дієвого державного аудиту в системі державного зовнішнього фінансового контролю, що і визначає актуальність теми дослідження.

Розвиток державного аудиту Рахункової палати, як об'єкту наукових досліджень, вивчали такі українські вчені як: М.І. Бондар, Т.А. Бутинець, Г.М. Давидов, І.К. Дрозд, Є.В. Калюга, Ю.О. Лядова, К.О. Назарова, О.Ю. Редько, Ю.Б. Слободяник, В.О. Шевчук, Б.Ф. Усач, О.А. Петрик, С.В. Івахненко. Окремі наукові положення, які визначають особливості побудови системи внутрішнього контролю в ході державного аудиту, викладені в роботах Д.О. Грицишена, М.Д. Корінька, Т.А. Каменської, А.І. Ковальова, В.Ф. Максимової, В.П. Пантелєєва, С.М. Петренко, Н.С. Шалімової, А.М. Любенко. Результати досліджень цих авторів містять пропозиції щодо побудови концепцій державного аудиту Рахункової палати,

вдосконалення методології та організації його проведення. Разом з тим, у вказаних дослідженнях, не в повній мірі, розроблена методологічна основа державного аудиту з врахуванням імплементації ISSAI.

Як наслідок, назріла необхідність вдосконалення організаційно-методичного забезпечення державного аудиту саме Рахункової палати, як конституційного органу зовнішнього фінансового контролю в Україні, з метою підвищення його якості, результативності та ефективності.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана відповідно до плану наукових досліджень Одеського національного економічного університету і є складовою наукових наступних тем: «Інформаційний потенціал систем обліку та контролю в умовах сталого розвитку підприємства» (ДР № 0115U000626, 2015-2019 рр.), в межах якої дисертантом удосконалено методику державного аудиту та його складових (аудит ефективності, фінансовий аудит, аудит відповідності); «Реформування обліково-контрольної системи підприємств в умовах застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» (ДР № 0120U102728, 2020-2024 рр.), де автором розроблені пропозиції з удосконалення етики державного аудитора, а також звітності за результатами державного аудиту відповідно до стандартів ISSAI.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є поглиблення теоретико-методичних та організаційних засад державного аудиту та обґрунтування на цій основі науково-практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління процесами державного аудиту для досягнення результативності функціонування Рахункової палати в частині контрольної-аналітичної роботи.

Для досягнення поставленої в роботі мети **визначені наступні завдання:**

- дослідити економічну сутність та складові організаційно-методичного забезпечення державного аудиту Рахункової палати з метою визначення їх особливостей;
- визначити місце і роль державного аудиту в системі державного фінансового контролю;

- проаналізувати нормативно-правові детермінанти організаційно-методичного забезпечення функціонування Рахункової палати;
- проаналізувати організаційну складову управління професійною етикою державних аудиторів Рахункової палати та удосконалити її відповідно до кращих зарубіжних практик INTOSAI;
- визначити роль професійного судження, як інструменту державного аудиту в забезпеченні ефективності та результативності його виконання;
- дослідити специфіку методичного забезпечення вибіркового дослідження в державному аудиті;
- обґрунтувати особливості реалізації нормативних політик стандартів INTOSAI щодо оцінки стану внутрішнього контролю об'єктів державного аудиту;
- удосконалити механізм організації інформаційного забезпечення аудиторських процедур у середовищі цифровізації процесів державного аудиту;
- модифікувати інструментарій моделювання аудиторських процедур.

Об'єкт дослідження – процеси здійснення державного аудиту Рахунковою палатою.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методичних та організаційних засад державного аудиту Рахункової палати.

Методи дослідження – загальнонаукові та спеціальні методи пізнання явищ та процесів у системі економічних наук, зокрема державного аудиту, внутрішнього контролю. Вивчення економічної сутності та видів державного аудиту здійснене на основі використання методів групування, теоретичного узагальнення, спостереження, аналогії та абстрагування (параграф 1.1). Для визначення місця і ролі державного аудиту в системі державного фінансового контролю використані методи узагальнення, аналізу та синтезу, моделювання (параграф 1.2). Методи статичного спостереження, групування та абстрагування використовувалися для оцінки нормативно-правового забезпечення функціонування вищих органів державного аудиту (параграф 1.3). Розробка організаційного забезпечення адаптивності професійної етики державних аудиторів Рахункової палати (параграф 2.1); професійного судження як інструменту державного аудиту

в забезпеченні ефективності та результативності його виконання (параграф 2.2); специфіки методичного забезпечення вибіркового дослідження в державному аудиті (параграф 2.3) ґрунтуються на використанні наступних методів: порівняння, групування, аналогія, аналіз та синтез, індукція та дедукція, моделювання. Для обґрунтування напрямів реалізації нормативних політик стандартів INTOSAI щодо оцінки стану внутрішнього контролю об'єктів державного аудиту та удосконалення процесу управління інформаційним забезпеченням аудиторських процедур у середовищі цифровізації процесів державного аудиту (параграф 3.1 та 3.2) використані методи групування, узагальнення, порівняння, а для реалізації стандартизованого підходу в процесі підготовки аудиторських звітів (параграф 3.3) – групування, абстрагування, моделювання.

Інформаційна база дослідження – наукові джерела (монографії українських і зарубіжних вчених у галузі теорії, методології і організації державного аудиту, їх наукові статті з даної тематики, матеріали науково-практичних конференцій); офіційні документи (законодавчі і нормативно-правові акти України та інших країн світу з питань організації та методики державного аудиту, зокрема INTOSAI)); звіти, нормативні акти і методичні матеріали Рахункової палати; дані бюджетної, фінансової та статистичної звітності розпорядників та одержувачів бюджетних коштів, а також звітності в частині управління об'єктами державної власності, що мають фінансові наслідки для державного бюджету.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розбудові теоретичних та удосконаленні методичних і організаційних засад проведення державного аудиту, а також наданні практичних рекомендацій щодо його удосконалення відповідно до положень ISSAI.

Найбільш вагомими науковими результатами дослідження є наступні:

удосконалено:

– методичний інструментарій моделювання, як складової процесу виконання аудиторських процедур з фінансового аудиту, який, на відміну від існуючих, по-перше: включає імітаційне та структурне моделювання показників фінансових

звітів, по-друге: структурує організаційні етапи імітаційного моделювання та по-третє: визначає місце професійного судження державного аудитора та його вплив на формування аудиторського звіту. Цей підхід дозволить забезпечити консенсуальне формування аудиторських звітів з використанням аналітично обґрунтованої доказової бази фінансового аудиту;

– підхід до державного аудиту, як зовнішнього контролю, що здійснюється Рахунковою палатою, який, на відміну від існуючих, відокремлює державних аудиторів від посадових осіб Рахункової палати, в процесі виконання ними повноважень та функцій з наступним наданням Верховній Раді України висновків та пропозицій, спрямованих на подальше підвищення результативності використання бюджетних коштів;

– теоретико-прагматичний концепт проведення вибіркового спостереження в державному аудиті згідно імплементованих положень ISSAI, який, на відміну від існуючих, базується на застосуванні показників рівня ризику вибірки, вибору моделей вибіркового дослідження на основі аудиторського судження. Запропонований підхід забезпечить розвиток методичного інструментарію державного аудиту на основі універсального набору методів і стратегій професійного аудиторського судження залежно від зміни параметризації аудированого об'єкту та виду державного фінансового контролю;

– організацію процесу звітування, де автором, на відміну від існуючого порядку складання акту про результати аудиту і затвердження звіту, запропоновано організацію процесу звітування в державному аудиті з врахуванням стандартів ISSAI, зокрема в частині документування результатів контрольного заходу саме в аудиторському звіті з складанням висновку за результатами розгляду зауважень (застережень) об'єкту контролю та підписанням протоколу узгодження аудиторського звіту. Запропонований підхід удосконалив організаційно-методичне забезпечення складання зведеного аудиторського звіту, узгодженню його змісту з об'єктами контролю, а як наслідок, забезпечить підвищення рівня реагування на результати аудиту та відповідальності в частині управління бюджетними коштами та державним майном;

– методичні засади оцінки стану внутрішнього контролю об'єктів державного аудиту за рахунок реалізації нормативних політик стандартів INTOSAI в частині дослідження запровадження чітких заходів планування діяльності, контролю за їх виконанням та звітування про виконання планів, завдань і функцій, управління ризиками, моніторингу та оцінки досягнутих результатів. Запропонований підхід забезпечить розроблення та затвердження об'єктами контролю внутрішніх документів, спрямованих на забезпечення функціонування елементів внутрішнього контролю з урахуванням стандартів INTOSAI;

– організаційно-інформаційне забезпечення виконання аудиторських процедур у середовищі цифровізації процесів державного аудиту, яке передбачає використання програмних алгоритмів при формуванні робочих документів в системі CATTs, що дасть змогу мінімізувати трудовитрати на контрольню-аналітичну роботу, поліпшити якість доказової бази при формуванні висновків та пропозицій за результатами державного аудиту;

набуло подальшого розвитку:

– організаційний інструментарій з удосконалення нормативно-правового забезпечення державного аудиту та функціонування Рахункової палати, який враховує норми імplementовані ISSAI, результатом якого є підвищення ефективності контролю за надходженням коштів до Державного бюджету, а також ефективності, економності їх використання в процесі виконання повноважень та функцій Рахункової палати з наступним інформуванням про це Верховну Раду України та її органи, а також інші державні органи, органи місцевого самоврядування, яких це стосується;

– організаційне забезпечення управління професійною етикою державних аудиторів на основі проаналізованих етичних ризиків та аналізу індикаторів забезпечення професійності за методикою Sigma, яке включає авторську розробку алгоритму вирішення етичних конфліктів в Рахунковій палаті, де етична поведінка визначена ключовим компонентом у встановленні та підтримці необхідної довіри та репутації вищого органу державного аудиту;

– підхід до професійного судження державного аудитора, як інструменту державного аудиту в забезпеченні ефективності та результативності його виконання, що на відміну від існуючих концепцій дозволяє використовувати його в умовах невизначеності.

Практичне значення отриманих результатів полягає у розробці комплексу пропозицій щодо подальшого розвитку організаційного та методичного забезпечення державного аудиту Рахункової палати на основі імплементації зарубіжного досвіду, а також за рахунок підвищення дієвості внутрішнього контролю з впровадженням норм стандартів ISSAI.

Одержані автором результати дослідження сприятимуть розвитку теоретико-методичних та організаційних засад державного аудиту. Практична спрямованість отриманих наукових результатів дослідження, теоретичних положень та висновків підтверджується наступними документами про їх впровадження:

– щодо планування та проведення державного аудиту – в діяльності територіального Управління Рахункової палати по Одеській, Миколаївській, Херсонській областях, Автономній республіці Крим та м. Севастополю (у м. Одеса) (довідка № 23-18/132 від 30.11.2020 р.);

– щодо комплексної оцінки професійності державних аудиторів та використання вибіркового методу – в діяльності Головного управління ДПС в Одеській області (довідка № 12612/9/15-32-186-01-09 від 03.11.2020 р.);

– щодо методичного забезпечення вибірових досліджень та організації внутрішнього контролю – в діяльності Басейнового управління водних ресурсів нижнього Дніпра (довідка № 364 від 23.09.2020 р.);

– щодо забезпеченням аудиторських процедур у середовищі цифровізації процесів державного аудиту – в діяльності державного підприємства «Одеська об'єднана дирекція будівництва водогосподарських об'єктів» державного агентства водних ресурсів України (довідка № 17/4486 від 30.09.2020 р.);

– щодо організації внутрішнього контролю та методичного забезпечення вибірових досліджень – в діяльності державний регіональний проектно-

вишукувальний інститут «УКРПІВДЕНІПРОВОДГОСП» (довідка № 029/74-Др/к5 від 15.10.2020 р.).

Результати дослідження застосовуються у навчальному процесі Одеського національного економічного університету при викладанні дисциплін «Аудит», «Внутрішній аудит», «Організація і методика аудиту на підставі МСА» та «Облік у бюджетних установах» (довідка № 01-17/853 від 13.11.2020 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є самостійно виконаним науковим дослідженням, у якій викладено авторський підхід до організаційно-методичного забезпечення державного аудиту Рахункової палати. Всі висновки та пропозиції, що містяться в роботі, належать особисто автору. Основні пропозиції дисертаційної роботи знайшли відображення у статтях, тезах автора, які вказані у списку опублікованих праць. Наукові праці, опубліковані автором, відображають положення та результати, що є особистим напрацюванням здобувача. Матеріали інших авторів, що використовувались у роботі, мають необхідні посилання у тексті та застосовувались з метою підкріплення важливості наукової тематики та розвитку ідей здобувача. Наукові праці, опубліковані у співавторстві, відсутні.

Апробація результатів дослідження. Основні положення дисертації доповідалися і отримали схвальну оцінку на шести всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях, симпозиумах, зокрема: «Розвиток інтегрованої звітності підприємств» (м. Житомир, 2019 р.), «Сучасний рух науки» (м. Дніпро, 2019 р.), «Сучасні міжнародні економічні відносини: становлення та особливості розвитку» (м. Одеса, 2019 р.), «Наука та інтелектуальний капітал у системі факторів трансформації економіки» (м. Київ, 2019 р.), «Intellectual Economics, Management and Education» (м. Вільнюс, Литва, 2019 р.), «Strategiczne perspektywy rozwoju wspolczesnegobiznesu» (м. Скієрвіце, Польща, 2020 р.).

Публікації. За результатами дослідження опубліковано 12 наукових праць загальним обсягом 4,29 друк. арк. (усі належать особисто автору), з них 5 статей у наукових фахових виданнях України, 1 стаття в науковому періодичному виданні інших держав, 6 публікацій у матеріалах конференцій.

Структура та обсяг роботи. Дисертація складається із анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст дисертації викладено на 179 сторінках, загальний обсяг становить 235 сторінок. Робота містить 14 таблиць, 17 рисунків, 4 додатки, розміщені на 22 сторінках. Список використаних джерел містить 200 найменувань на 21 сторінках.

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення і вирішення наукового завдання, що полягає в удосконаленні теоретичних, методичних та організаційних засад державного аудиту Рахункової палати на основі імплементації стандартів вищих органів державного аудиту ISSAI.

Основні висновки дисертаційної роботи полягають у наступному:

1. Державний аудит Рахункової палати є незалежною формою зовнішнього контролю, наслідком якого є об'єктивна оцінка законного та ефективного використання бюджетних коштів, державного майна, інших активів держави, функціонування системи внутрішнього контролю, з подальшим інформуванням про це Верховну Раду України та інші органи, яких це стосується, спрямованого на зменшення ризиків неекономного витрачання коштів бюджету. Доведено, що впровадження в складі державного аудиту трьох його складових – аудит ефективності, фінансовий аудит та аудит відповідності, забезпечить отримання результату, що визначить єдині підходи в питанні організаційно-методичного забезпечення державного аудиту.

2. Здійснена порівняльна характеристика норм етичної поведінки державного аудитора Рахункової палати з вимогами до посадових осіб органів виконавчої влади. Доведено, що етичні вимоги до представників Рахункової палати є набагато більш деталізовані професійною специфікою, порівняно до норм, які висуваються до інших посадових осіб. За результатами аналізу побудованої матриці протидії етичним ризикам доведено, що на сучасному етапі розвитку державного аудиту є потреба у використанні запобіжних практик для їх уникнення з поділом на групи.

3. Встановлено, що об'єктивні результати державного аудиту залежать від професійного судження. Доведено, що професійність державного аудитора забезпечується насамперед професійним судженням, що є одним з загальних принципів державного аудиту визначених ISSAI 100, який повинен дотримуватись і виконуватись на всіх етапах аудиторського дослідження.

4. Сформовані основні напрямки забезпечення ефективного державного аудиту на прикладі результатів контрольно-аналітичних заходів на державних підприємствах водного господарства та на їх основі розроблені критерії оцінки ефективності діяльності державних підприємств з врахуванням загальнодержавної стратегії.

5. Встановлено, що термінологічні проблеми в частині використання вибіркового методу під час державного аудиту пов'язані з тим, що в окремих випадках терміни запозичені з теорії ймовірностей і математичної статистики, а в окремих – мають автономний характер та сформовані виключно в сфері аудиту. Доведено двоїстий характер поняття «аудиторська вибірка», що сприяло розширенню позицій міжнародних стандартів, де аудиторська вибірка визначається як «застосування аудиторських процедур», тобто спосіб одержання аудиторських доказів. Обґрунтовано вибір кількох методів проведення вибіркового спостереження залежно від ситуації.

Для вибіркового спостереження в державному аудиті запропоновано використовувати статистичні методи відбору, що знизить ризик допущення «аномальної похибки».

6. Проведений аналіз реалізації нормативних політик стандартів INTOSAI щодо оцінки стану внутрішнього контролю об'єктів державного аудиту та проведене емпіричне дослідження стану системи внутрішнього контролю об'єктів аудиту. Дослідження організаційних положень порядку здійснення внутрішнього контролю дозволило обґрунтувати висновок щодо доцільності його удосконалення, адже дієвий внутрішній контроль суттєво знижує ризики виявлення порушень під час здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

7. Удосконалений процес управління інформаційним забезпеченням аудиторських процедур у середовищі цифровізації через аналіз існуючої класифікації інформаційних систем аудиту та виділення їх основних складових, а також побудована структура механізму аудиту в умовах використання

комп'ютерних технологій. Запропоновані теоретичні розробки дозволяють реалізацію аудиту в умовах комп'ютеризації і можуть бути використані в практичній діяльності аудиторів та при розробці спеціалізованого програмного забезпечення для потреб аудиту.

8. Встановлено, що при формуванні аудиторських звітів оптимальним є використання нормативних моделей, що призначені для пошуку бажаного стану об'єкта, оптимального рішення. Доведено, що здійснювати процес моделювання краще за все у вигляді імітаційного моделювання. Визначено місце професійного судження аудитора в процесі формування аудиторського звіту на основі моделювання. Запропонований до використання в процесі моделювання пакет імітаційного моделювання ITHINK, що дозволяє будувати і аналізувати імітаційні бізнес-моделі, використовуючи потокові діаграми, і вивчати поведінку моделі при зміні значень параметрів.

9. Встановлено, що інформуванню суспільства про результати державного аудиту має передувати організація підготовки аудиторського звіту, інформація в якому має обов'язково бути об'єктивною, достовірною, обґрунтованою, містити вичерпний опис усіх виявлених фактів і порушень, які узгоджені з об'єктом аудиту та базуватись на положеннях стандартів ISSAI 100, ISSAI 200, ISSAI 300. Запропоновано модифікувати процес звітування в державному аудиті шляхом внесення організаційних змін до звітування в державному аудиті через заміну існуючого механізму складання акту про результати заходу державного зовнішнього фінансового контролю та затвердження звіту з врахуванням вимог ISSAI.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артюх О. В. Принципи контролю: проблематика визначення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 6(1). С. 20-25. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2016_6\(1\)__7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2016_6(1)__7) (дата звернення: 26.03.2020).
2. Арутюнов В.Х. *Методологія соціально-економічного пізнання: навч. посіб.* К. : КНЕУ, 2005. 353 с.
3. Базась М. Ф. *Методика та організація фінансового контролю*. К: МАУП, 2004. URL: http://library.mdu.edu.ua/New_nadhod/cd/MAUP_Documents/Oblik/ob_14.pdf (дата звернення: 19.11.2020).
4. Барабаш Н. Удосконалення системи державного фінансового контролю. *Фінансовий контроль*. 2009. № 3. С. 44 – 47.
5. Бардаш С. В. Контроль ризиків діяльності суб'єктів господарювання: міф чи реальність. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. 2014. № 4. С. 3-9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2014_4_3 (дата звернення: 25.03.2020).
6. Бардаш С.В. Підходи до побудови концепції національної системи економічного контролю. *Менеджмент: збірник наукових праць*. 2009. Вип. 11. С. 5-15. URL: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Menedzhment/2009_11/bardach.html (дата звернення: 26.03.2020).
7. Білуха Т.М. *Теорія фінансово-господарського контролю та аудиту: підручник*. К.: Вища школа, 1994. 364 с.
8. Бойко Л. М. Теоретичні основи комп'ютерного аудиту. *Комунальне господарство міст*. 2013. №108. С. 385-389.
9. Бондар В.П. Нормативна регламентація вибіркового способу в аудиті. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2007. № 9. Вип. 3. С. 5-17. URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/viewFile/72375/67870.pdf> (дата звернення: 17.06.2020).

10. Бондаренко А.І. Принципи здійснення державного фінансового контролю. *Державне регулювання процесів економічного і соціального розвитку*. 2011. Вип. 2(33). С. 16-22.

11. Борисенко, М. В. Організація і методика внутрішнього контролю на підприємствах: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.09 / Київський національний торговельно-економічний ун-т / М. В. Борисенко. К., 2008. 21 с.

12. Будник Л.А. Класифікація державного аудиту. *Економіка і суспільство*. 2016. №2. С. 661-665 URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/22647/1/%d0%ba%d0%bb%d0%b0%d1%81%d0%b8%d1%84%20%d0%b4%d0%b5%d1%80%d0%b6%20%d0%b0%d1%83%d0%b4.pdf> (дата звернення: 29.03.2020).

13. Булетова Н. Е., Кім Д. В. Системний державний аудит: зміст і проблеми розвитку в РФ. Молодий вчений. 2015. №24. С. 393-396. URL <https://moluch.ru/archive/104/24261/> (дата звернення: 16.04.2020).

14. Бунда О. М. Моделювання процедур аналізу основних засобів підприємства. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія : Економічні науки*. 2015. № 3. С. 59-67. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vknutden_2015_3_9 (дата звернення: 19.11.2020)..

15. Бутинець Т. А. Внутрішній контроль: суть і зміст. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. Житомир, 2008. № 2 (44). С. 31-42

16. Бутинець Т.А. Розвиток науки господарського контролю: проблеми теорії, методології, практики : монографія. Житомир : ЖДТУ, 2011. 772 с.

17. Бутинець Ф. Ф., Малюга Н. М., Петренко Н. І. Аудит: стан і тенденції розвитку в Україні: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2004. 564 с.

18. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 19.03.2020).

19. Валуев Б.И. Контроль в системе внутрипроизводственного хозрасчета. Москва: Финансы и статистика, 1987. 239 с.

20. Виговська Н. Г., Славіцька А. Ю. Місце зовнішнього державного фінансового контролю у національній контрольній системі України. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. 2016. № 4, с. 219-228. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2016_4_26 (дата звернення: 15.03.2020).

21. Виговська Н.Г. Моделювання структур внутрішньогосподарського контролю на АТ. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. 2005. № 2(32). с.78-89.

22. Виговська Н.Г., Литвинчук І.В. Ефективність контролю місцевих фінансів у системі бюджетного менеджменту. *Економіка і суспільство*. 2018. № 15. С. 650-655. URL: http://economyandsociety.in.ua/journal/15_ukr/99.pdf (дата звернення: 26.03.2020).

23. Владімірова Н.В. Реформування фінансового контролю в Україні. 2016. URL: https://pidruchniki.com/79867/finansni/derzhavniy_finansoviy_audit_ukrayini_teoretiko-metodichni_zasadi_otsinki_yakosti (дата звернення: 26.03.2020).

24. Гребень, С.Є. Види, форми та методи державного фінансового контролю: сутність та принципові відмінності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 22 С. 103-108. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/22_2017/24.pdf (дата звернення: 22.03.2020).

25. Гуцаленко Л.В. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Центр учбової літератури, 2009. 424 с.

26. Деякі питання здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту. Постанова КМУ № 1001 від 28 вересня 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1001-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 23.03.2020).

27. Дікань Л.В. Фінансовий контроль: теорія та методологія: монографія, Харків: Вид. ХНЕУ, 2009. 92 с.

28. Дікань Л. В. Державний аудит: навч. посіб. К.: Знання, 2011. 503 с.

29. Дмитренко В. Г. Модернізація державного фінансового контролю в Україні. *Статистика України*. 2009. № 3. С. 118–123.

30. Долбнєва Д. Стан та необхідність стандартизації державного фінансового контролю в Україні. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2016. № 1. С. 96-101. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echscenp_2016_1_19 (дата звернення: 23.04.2020).
31. Дорошенко О. О. Контроль господарської діяльності бюджетних установ: автореф. дис. канд. екон. наук: спец. 08.00.09. КНЕУ ім. В. Гетьмана. К., 2011. 20 с.
32. Дрозд І. К. Стандарти ІНТОСАІ для державного фінансового контролю. *Наукові праці НДФІ*. 2005. Вип. 4. С. 225-230. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npndfi_2005_4_27 (дата звернення: 15.03.2020).
33. Дрозд І.К. Контроль економічних систем: монографія. К.: Імекс ЛТД, 2004. 312 с.
34. Дрозд І.К., Шевчук, В.О. Державний фінансовий контроль: навч. посіб. К., ТОВ "Імекс"ЛТД", 2007. 304 с.
35. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. К.: Видавничий центр "Академія", 2000. 864 с.
36. Жирна Ж. А. Необхідність побудови та сутність системи державного аудиту в Україні. *Економічні науки. Серія : Облік і фінанси*. 2010. Випуск 7(25). Ч. 4.
37. Журавлев С. С. Краткий обзор методов и средств имитационного моделирования производственных систем. *Имитационное моделирование технических систем и технологических процессов*. 2009. С. 47-53 URL: <http://goo.gl/D75coh> (дата звернення: 23.04.2020).
38. Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування затверджені Наказом Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/z1203-16> (дата звернення: 16.04.2020).
39. Звіт Рахункової палати за 2018 рік. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Reports/2018/ZVIT_RP_2018.pdf (дата звернення: 25.03.2020).
40. Загальнодержавна цільова програма розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року,

затверджена Законом України від 24 травня 2012 року № 4836-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4836-17> (дата звернення: 15.06.2020)

41. Загородній А. Г. Облік і аудит: термінологічний. Львів : Центр Європи, 2002. 671 с.

42. Закон України «Захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» від 05.07.1994 № 80/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 16.05.2020).

43. Закон України «Про державну службу» № 1285-IX від 23.02.2021 URL: [akon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text) (дата звернення: 16.03.2020).

44. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» № 5463-VI від 16.10.2012 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text> (дата звернення: 29.03.2020).

45. Зоріна О.А. Автоматизація аудиту в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації*. 2008. №2. С. 25–30.

46. Івахненко С. Аудиторське програмне забезпечення для аналізу даних: перший український досвід. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2009. № 10 С. 38–44.

47. Івахненко С. В. Поняття комп'ютерного контролю та аудиту. *Вісник Міжгалузевого інституту управління*. 2009. № 2. С. 56-60.

48. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту. Київ: Знання - Прес, 2003. 349 с.

49. Івахненко С.В. Проблеми застосування вибіркового методу в аудиті фінансової звітності. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2010. № 3. С. 40-44.

50. Керівні принципи ОЕСР щодо корпоративного врядування на підприємствах державної форми власності URL: https://www.oecd-ilibrary.org/governance/2015_9789264312906-uk
<https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264312906-uk.pdf?expires=1558025855&id=id&accname=guest&checksum=0A5AFA3CBF5716EDD239CCD271812C97> (дата звернення: 16.05.2020).

51. Киришин Д. І. Судова реформа стала засобом привласнення судової влади за рахунок бюджету. Рахункова палата України. 2019. URL: <https://znaj.ua/ru/politics/246687-nabolile-pitannya-do-rahunkovoji-palati-sudova-reforma-stala-zasobom-privlasnennya-sudovoji-vladi-za-rahunok-byudzhetu> (дата звернення: 22.03.2020).
52. Книжник Л. Ю. Якість аудиторських послуг в Україні: реалії та перспективи. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2017. № 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2017_11_6 (дата звернення: 19.06.2020).
53. Кожушко О. В. Оцінка якості процесу державного аудиту фінансово-господарської діяльності бюджетної установи. *Технологический аудит и резервы производства*. 2015. № 1(6). URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tatrv_2015_1\(6\)_13](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tatrv_2015_1(6)_13) (дата звернення: 16.04.2020).
54. Коломийчук Н.М. Система державного фінансового контролю як інструмент соціально-економічного розвитку суспільства. *Ефективна економіка*. 2019. № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2019/69.pdf (дата звернення: 29.03.2020).
55. Концепція розвитку державного внутрішнього фінансового контролю на період до 2017 року за розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 травня 2005 р. № 158 (в редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2008 р. № 1347-р (1347-2008-р)). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/158-2005-%D1%80> (дата звернення: 26.03.2020).
56. Корінько М. Д. Контроль та аналіз діяльності суб'єктів господарювання в умовах її диверсифікації: теорія, методологія, організація : монографія К. : Інформат.–аналіт. агентство, 2007. 429 с.
57. Кузик Н.П. Система внутрішнього контролю в акціонерному товаристві: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.06.04/ Національний аграрний ун-т . К., 2004. 19 с.
58. Кузьминский А. та ін. . Аудит: практ. пособ. К.: Учетиформ, 1996. 283 с.
59. Лазор О. Д. Теоретико-методологічна основа інституту публічної самоврядної влади. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*. 2010. № 2 URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/2_2010/32.pdf (дата звернення: 20.03.2020)

60. Лопатовський В.Г. Управління ризиками підприємств за умов нестабільного зовнішнього середовища : дис.... к.е.н.: 08.00.04 / Нац. ун-т харч. технологій. К., 2008. 187 с.

61. Любенко А.М. Трансформація контролю діяльності суб'єктів державного сектору економіки до міжнародних стандартів: дис. д.е.н.: 08.00.09 / Тернопіль, 2015. 394 с.

62. Лядова Ю.О. Класифікація державного аудиту як складової державного фінансового контролю. *Економіка: реалії часу*. 2015. № 4 (20). С. 161-166. URL: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n4.html> (дата звернення: 18.03.2020).

63. Максимова В.Ф. Внутрішній контроль економічної діяльності промислового підприємства – системний підхід до розвитку. К: АВРІО, 2005. 264 с.

64. Методичні рекомендації з організації внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів у своїх закладах та у підвідомчих бюджетних установах Затверджено Наказ Міністерства фінансів України 14.09.2012 № 995 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0995201-12#Text> (дата звернення: 22.03.2020).

65. Методичні рекомендації з проведення Рахунковою палатою фінансового аудиту, затверджена Рішенням Рахункової палати 22 вересня 2015 року № 5-5, п. 2.1.1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr5-5150-15#Text> (дата звернення: 22.03.2020).

66. Методичні рекомендації щодо оцінювання професійної компетентності кандидата на зайняття посади під час проходження конкурсу затверджені наказом Голови НАДС від 25 вересня 2017 року.

67. Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб Резолюція 51/59 Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 12 грудня 1996 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_788#Text (дата звернення: 23.03.2020).

68. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. 2018. URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%90%202016-2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%201\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%90%202016-2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%201(1).pdf) (дата звернення: 25.03.2020).

69. Мних Є.В. Державний фінансовий аудит: Методологія та організація: монографія. Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2015. С. 319.
70. Моделі та методи прийняття рішень в аналізі й аудиті : навч. посіб. / З.М. Мочаліна, А.Л. Шутенко, І.А. Ачкасов, А.О. Гріщенко. Х. : ХНАМГ, 2012. 405 с.
71. Назарова К. О., Копчикова І. В. Аудит у запобіганні корпоративному шахрайству. *Бізнес Інформ*. 2017. №10. С. 296–300.
72. Назарова К.О., Нежива М.О. Аналіз і контроль забезпеченості бюджетної установи фінансовими ресурсами. *Бізнес-інформ*. 2018. № 5. С. 313– 317.
73. Назарова К.О. Аудит: еволюція, потенціал, ефективність : монографія. К. : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2015. 464 с.
74. Наказ Міністерства фінансів «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України» від 29.12.2018 № 1209 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0081-19#Text> (дата звернення: 23.03.2020).
75. Немченко В.В. Аудит. Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту. К.: Центр учбової літератури, 2012. 540 с.
76. Неруш В. Б., Курдеча В.В. Імітаційне моделювання систем та процесів. Електронне навчальне видання. Конспект лекцій. К.: НН ІТС НТУУ «КПІ», 2012. 115 с.
77. Ніконова О. В. Міжнародні стандарти INTOSAI: основні положення, аудиторські підходи, термінологія. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2011. № 2. С. 29.
78. Ніконова О. В. Системи СААТ - новий інструментарій у проведенні аудиту. *Фінансовий контроль*. 2007. №6. С. 60-64.
79. Новак А. Організаційно-правовий аспект формування національної антикорупційної стратегії в умовах реалізації положень угоди про асоціацію Україна-ЄС. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2016. Вип. 2 (29). С. 40-45.
80. Офіційний сайт INTOSAI URL: <https://www.intosai.org/ru/napravlenija-deyatelnosti/standarty-audita> (дата звернення: 10.03.2021).

81. Офіційний сайт компанії B Wise URL: <https://www.bwise.com/solutions> (дата звернення: 01.08.2020).
82. Офіційний сайт компанії Idea URL: <http://idea.caseware.com.ua/2020/03/05/audit-techniques> (дата звернення: 20.07.2020).
83. Офіційний сайт компанії Isee systems. URL: <https://www.iseesystems.com/store/products/trial.aspx> (дата звернення: 20.07.2020).
84. Офіційний сайт компанії Norea URL: <https://www.norea.nl/english> (дата звернення: 10.08.2020).
85. Офіційний сайт компанії Qlik URL: <https://www.qlik.com/> (дата звернення: 10.08.2020).
86. Пантелєєв В.П. Внутрішньогосподарський контроль: методологія та організація : монографія. К. : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2008. 491 с.
87. Пацкан В. «Ми перевірятимемо всіх - і Кабмін, і Адміністрацію Президента, і НАБУ, і НАЗК, і МВС... Винятків не робитимемо». УкрІнформ 09.08.2018 URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2514472-valerij-packan-golova-rahunkovoi-palati-ukraini.html> (дата звернення: 10.03.2020).
88. Пацкан В.В. Рахункова палата як вищий орган аудиту України Дис. здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спец. 12.00.07- адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право, Ужгород, 2020. 472 с.
89. Петрик О.А. Стан та перспективи розвитку аудиту в Україні: методологічні та організаційні аспекти.: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня д-ра : 08.06.04 / Київський національний економічний університет. Київ, 2004. С. 8.
90. План роботи Рахункової палати на 2020 рік URL: <https://rp.gov.ua/Plan/2020/?id=794> (дата звернення: 18.11.2020).
91. Пожарицька І. М. Професійне судження аудитора: гносеологічний аспект. *Економічний аналіз : зб. наук. праць*. 2013. Том 14. №1. С. 134-139.

92. Пожарицька І.М. Професійне судження у контексті стандартів аудиту. *Вісник Чернігівського державного технологічного університету*. 2013. №4(70). С. 454-459.

93. Поліщук В.В. Напрямки удосконалення системи державного фінансового контролю: впровадження стратегічного аудиту. *Публічне управління: теорія та практика*. 2014. Вип. 1. С. 145-149. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pubupr_2014_1_24 (дата звернення: 22.03.2020).

94. Порядок організації та здійснення внутрішнього контролю в Рахунковій палаті (із змінами, затвердженими наказами Голови Рахункової палати від 09 квітня 2020 р. № 25; від 16 вересня 2020 р. № 71) URL: https://rp.gov.ua/upload-files/About/RegulatoryDoc/Por_vn_kontr_RP.pdf (дата звернення: 22.03.2020).

95. Правила професійної етики посадових осіб Рахункової палати затверджені Рішення Рахункової палати 10.11.2015 № 8-6. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr8_6150-15?lang=en (дата звернення: 12.03.2020).

96. Про Рахункову палату : Закон України від 2 лип. 2015 р. № 576-VIII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/576-19> (дата звернення: 13.04.2020).

97. Проценко В. І. Економіка інтересів: як суспільство недовіри руйнує власні шанси на зміни VoxUkraine. URL: https://voxukraine.org/uk/ekonomika-interesiv-yak-suspilstvo-nedoviri-rujnuye-vlasni-shansi-na-zmini/?fbclid=IwAR2Dr22ih0Y_SDFXwKx6Zled6R4Jy7AkQ0lzoLQ-yDq8p8LDbZ3xofRpb14 (дата звернення: 18.03.2020).

98. Пугаченко О.Б. Особливості аудиту інформаційних систем і технологій. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2009. Вип. 16 (2). С. 223-228. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2009_16\(2\)_38](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2009_16(2)_38) (дата звернення: 22.03.2020)

99. Пчелянська Г.Б., Маркова Т.Д., Дойчева К.С. Особливості аудиту в комп'ютерному середовищі. *Економіка харчової промисловості*. 2016. Т. 8. Вип. 3. С. 46–51. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echp_2016_8_3_8 (дата звернення: 11.03.2020).

100. Пятов М. Л. Профессиональное суждение в современной практике учета. *Бухгалтерский учет*. 2008. № 24. С. 51-56.
101. Регламент Рахункової палати. Затверджено рішенням Рахункової палати від 28.08. 2018 № 22-7.
102. Редченко К. І. Аудит стратегічних управлінських рішень, прогнозів та проектів : монографія. Львів : Вид-во ЛКА, 2001. 402 с.
103. Редько О. Ю. Аудит в Україні. Морфологія: монографія. К.: ДП “Інформ-аналіт. агенство”. 2008. 493 с.
104. Реєстр корпоративних прав держави станом на 25.01.2019. URL: доступу <https://data.gov.ua/dataset/661f8ac1-9af7-487c-a3e5-82728208ad43/resource/025efb5e-afb6-4376-91fa-4c07c60be354> (дата звернення: 2.10.2019).
105. Рішення Рахункової палати № 12-4 від 15 травня 2018 року «Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, виділених на захист від шкідливої дії вод та розвиток водного господарства на території Одеської, Миколаївської та Херсонської областей» (постанова Колегії Рахункової палати від 25.11.2014 № 23-6).
106. Розпорядження «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції реформування системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих держадміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад» затверджено Кабінетом Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 342-р URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-realizaciyi-konserciyi-reformuvannya-sistemi> (дата звернення: 18.03.2020).
107. Розпорядження «Про проведення у 2019 році оглядів витрат державного бюджету в окремих сферах», затверджено Наказом Кабінету Міністрів України від 27 березня 2019 р. № 211-р Київ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2019-%25D1%2580> (дата звернення: 26.06.2020).
108. Романів Є.М. та ін. Розвиток державного фінансового контролю в Україні: монографія. Львів, 2015. 174 с.

109. Савченко Л. А. Правовые основы финансового контроля : науч. пособие. Киев: ЮринкомИнтер, 2008. 504с.
110. Савченко Р.О. Внутрішній контроль в системі корпоративного управління. *Ефективна економіка* 2014. № 4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2946> (дата звернення: 23.10.2019).
111. Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду до 2020 року Затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 р. № 275-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D1%80#Text> (дата звернення: 18.03.2020).
112. Сіменко І. В. Якість системи управління підприємствами: методологія, організація, практика: монографія. М-во освіти і науки України, Донецьк. нац. ун. економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Донецьк: ДонНУЕТ, 2009. 394 с.
113. Синицына Т.А. Оценка эффективности системы управления промышленным предприятием - целевой подход: дис. канд. экон. наук: 08.00.09 / Одесса, ОГЭУ, 2004. С. 187.
114. Ситник В. Ф. Системи підтримки прийняття рішень : навч. посіб. К.: КНЕУ, 2004. 614 с.
115. Слободяник Ю. Б. Актуальні проблеми запровадження державно-го аудиту в Україні. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. *Фінансовий ринок України: глобалізація та євроінтеграція : збірник наукових праць*. Вип. 1 (69). Львів : Ін-т регіональних досліджень НАН України, 2008. С. 467–472.
116. Слободяник Ю. Б. Контроль якості державного аудиту. 2014. URL: <http://mino.esrae.ru/> 158-171.
117. Слободяник Ю. Б. Міжнародний досвід організації системи державного аудиту. *«Економічні науки»*. Серія «Облік і фінанси». 2012. Випуск 9 (33). с. 358-370.
118. Слободяник Ю. Б. Сутність і принципи державного фінансового аудиту. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації*. 2008. С. 65–69.

119. Слободяник Ю. Б. Професійні стандарти державного аудиту. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2012. № 3. С. 250.

120. Слободяник Ю. Б. Забезпечення контролю якості державного аудиту. 2014. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2924/1/%d0%97%d0%b0%d0%b1%d0%b5%d0%b7%d0%bf%d0%b5%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d1%8f%20%d0%ba%d0%be%d0%bd%d1%82%d1%80%d0%be%d0%bb%d1%8e%20%d1%8f%d0%ba%d0%be%d1%81%d1%82%d1%96%20%d0%b4%d0%b5%d1%80%d0%b6%d0%b0%d0%b2%d0%bd%d0%be%d0%b3%d0%be%20%d0%b0%d1%83%d0%b4%d0%b8%d1%82%d1%83.pdf> (дата звернення: 08.04.2020).

121. Слободяник Ю. Б. Формування системи державного аудиту в Україні: монографія. Суми : ФОП Наталуха А. С., 2014. 321 с.

122. Слободяник Ю. Б. Розвиток внутрішнього державного аудиту. *Актуальні проблеми економіки*. 2011. №119. С. 252-256.

123. Слободяник Ю.Б., Матієнко-Зубенко І.І., Мариніч І.О., Сиротенко Н.А. Державний аудит як сучасний інструмент попередження корупції. *Financial and credit activities: problems of theory and practice*. 2020. №3. С. 157-165 URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/34418/486825-1-PB.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 26.04.2020).

124. Стан корупції в Україні 2015 рік: порівняльний аналіз загальнонаціональних досліджень: 2007, 2009, 2011 та 2015. *Київський міжнародний інститут соціології* : веб-сайт. URL: https://kiis.com.ua/materials/pr/20161602_corruption/Corruption%20in%20Ukraine%202015%20UKR.pdf (дата звернення: 15.03.2020).

125. Стандарти з аудиту INTOSAI, новий переклад, підготовлений для Рахункової палати України Проектом TESIS «Аудит державних фінансів». К.: Рахункова палата України, 2002. 48 с.

126. Стефанюк І.Б. Державний фінансовий контроль: класифікаційні характеристики. *Вісник КНТЕУ*. № 4. 2011. С. 42-51.

127. Сурніна К. С. Аналітичні процедури в аудиті: методологія і практика: монографія. Сімферополь : ДІАЙПІ, 2011. 392 с.

128. Сухарева Л. О. Державний аудит ефективності: системність, організація, методика: монографія. Донецьк: ДонНУЕТ, 2013. 289 с.
129. Ткач О. Л. Модель системи внутрішнього контролю підприємств державної форми власності: оптимізація для потреб державного аудиту. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 6 (23). С. 706-714. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/23_2019/106.pdf (дата зверення 01.03.2020)
130. Ткач О. Л. Забезпечення ефективності проведення державного аудиту (на прикладі підприємств водного господарства). *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2019. № 4. С. 189-195. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2019_4_35 (дата зверення 06.07.2020)
131. Ткач О. Л. Сучасні проблеми розвитку державного фінансового аудиту в Україні. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2018. № 1 (59). С. 206-210. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2018_1_29 (дата зверення 12.04.2020)
132. Ткач О.Л. Аудит ресурсів підприємства в умовах використання комп'ютерних технологій. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: економіка і менеджмент збірник наукових праць*. 2020. № 44. С. 73-81 URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2020/44-2020/11.pdf> (дата зверення 23.11.2020)
133. Ткач О.Л. Види регулювання державного аудиту. *Сучасний рух науки: тези доп. VIII міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 3-4 жовтня 2019 р. Дніпро, 2019. Т.3. 724 с. С. 436-439*
134. Ткач О.Л. Міжнародний досвід державного аудиту: можливості адаптації в Україні. *Сучасні міжнародні економічні відносини: становлення та особливості розвитку: збірник тез наукових робіт учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Одеса: ГО «Центр економічних досліджень та розвитку», 2019. 108 с. С. 104-108.
135. Ткач О.Л. Особливості вибіркового методу в аудиті. *Підприємництво і торгівля : збірник наукових праць*. 2020. Вип. 26. С. 98-103 URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/112> (дата зверення 10.03.2021)

136. Ткач О.Л. Особливості професійної етики державних аудиторів. *Наука та інтелектуальний капітал у системі факторів трансформації економіки: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції*, Київ: ГО «Київський економічний науковий центр», 2019. 104 с. С. 101-104.

137. Ткач О.Л. Сутність професійного судження державного аудитора. *Strategiczne perspektywy rozwoju wspolczesnego biznesu*. I Międzynarodowa Naukowa i Praktyczna Konferencja Internetowa, 3-4 maja 2020. Skierniewice (Polska): Państwowa Uczelnia im. Stefana Batorego, 2020. 225 с. С. 200-204.

138. Ткач О.Л. Тенденції змін в державному аудиті: міжнародний досвід та можливості адаптації в Україні. *Розвиток інтегрованої звітності підприємств: тези виступів Міжнар. наук. конф.* Житомир: Житомирська політехніка, 2019. 356 с. С. 348-349.

139. Трепак В. Система заходів антикорупційної діяльності в розвинутих країнах світу. *Публічне право*. 2016. №1 (21). С. 193-201.

140. Фінансовий аудит: інформаційно-аналітичне забезпечення: монографія / за ред. Є.В. Мних. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 416 с.

141. Шапочка М.К., Маценко О.М. Теорія статистики: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2014. 312 с.

142. Шапошников А. А., Сеницына Т. В. Профессиональное суждение и его роль в аудите. *Аудиторские ведомости*. 2006. № 4. С. 4-7.

143. Шевченко Н.В. Критерії та показники оцінки ефективності державного фінансового контролю. *Облік, звітність та аудит підприємств*. 2011. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/kriterii-ta-pokazniki-ocinki-efektivnosti-derzhavnogo-finansovogo-kontrolyu.html>. (Дата звернення: 15.03.2020)

144. Шевченко Н.В. Механізм оцінки ефективності державного фінансового контролю в Україні: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 / ДВНЗ «УАБС НБУ». Суми, 2011. 260 с.

145. Шеремет А.Д., Суйц В.П. Аудит: Учебник. 5-е изд., перераб. и доп. Москва: ИНФРА-М, 2005. 448 с.

146. Шерстюк О. Л. Аспекти застосування професійних суджень аудитора. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Серія: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз.* 2016. Вип. 2-3. С. 459-471. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2016_2-3_30 (Дата звернення: 15.03.2020).
147. Alberto F. Alesina, Stelios Michalopoulos, Elias Papaioannou *National Bureau of Economic Research. Working Paper 18512.* URL: <https://www.nber.org/papers/w18512.pdf>. (Last accessed: 15.06.2020)
148. Arens A A., Loebbecke J. K., Lemon W. M., Spletstoeser I. B. *Auditing and other assurance services.* Toronto, ON: Pearson Education Canada Inc. 2003. 113 p.
149. Bracci E., Reichborn-Kjennerud K., Klarskov Jeppesen K. etc. *Supreme Audit Institutions' role in fighting corruption a comparative study between SAIs with different institutional and public administrative structures and cultures. 15th Biennial CIGAR Conference in Valletta, Malta.* 2015.
150. Chamber of Hungarian Auditors. *International Federation Of Accountants:* веб-сайт. URL: <https://www.ifac.org/about-ifac/membership/members/chamber-hungarian-auditors> (Last accessed: 22.08.2020).
151. Classification of the Functions of Government (COFOG). *GOVERNMENT AT A GLANCE:* web- site. URL: <https://www.oecd.org/gov/48250728.pdf> (Last accessed: 19.07.2020).
152. Compliance Audit ISSAI Implementation Handbook. URL: <https://www.idi.no/elibrary/professional-sais/issai-implementation-handbooks/handbooks-english/803-compliance-audit-issai-implementation-handbook-version-0-english/file> (Last accessed: 15.06.2020).
153. Cordery C.J.; Hay, D. Supreme audit institutions and public value: Demonstrating relevance. *Financial Accounting Management.* 2019. № 35. P. 128–142.
154. Croatian Audit Chamber. *International Federation Of Accountants:* веб-сайт. URL: <https://www.ifac.org/about-ifac/membership/members/croatian-audit-chamber> (Last accessed: 15.11.2020).
155. Dascălu Elena Doina, Nasta Laura. Sampling in external audit – the monetary unit sampling method. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса*

Шевченка. Серія: Економіка. 2016. №12 (189). с. 30-36. URL: http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2017/02/189_30-36.pdf 17.08.2020 (Last accessed: 17.08.2020).

156. Desmedt E., Morin D., Pattyn V., Brans M. Impact of performance audit on the administration: A Belgian study. *Managerial Auditing Journal*. 2017. № 32. P. 251–275.

157. Drozd I., Pysmenna M. The concept of public audit in accordance with INTOSAI professional statements (IFPP). *Economics. Ecology. Socium*, 2020. Vol. 4, No.3 pp. 42-48 URL: https://pdfs.semanticscholar.org/b05e/c21ec4b9e2a539d7f615807b47680aa146c0.pdf?_ga=2.45494948.107011607.1614827179-1098158009.1614827179 (Last accessed: 15.12.2020).

158. Eduardo Ruiz García. The role of the Court of Auditors in modernising the accounting system of the European Institutions. *European Court of Auditors*. 2015. №4. P. 14-15.

159. External Audit – Supreme Audit Institutions. OECD Better Policies For Better Lives : веб-сайт. URL: <https://www.oecd.org/gov/external-audit-supreme-audit-institutions.htm>. (Last accessed: 11.03.2020).

160. Financial audit ISSAI implementation handbook. *INTOSAI Development Initiative*. 2018. 220 p. URL: <https://idi.no/elibrary/professional-sais/issai-implementation-handbooks/handbooks-english/1118-financial-audit-issai-implementation-handbook-version-1-english-light-touch-review-2020/file> (Last accessed: 11.01.2021).

161. Gavenda, M. Statistical Versus Non-Statistical Sampling in Sales & Use Tax Audits. *The Journal of State Taxation*. 2001. Vol. 20. Issue 1. P. 65-73.

162. German government's budget system scores well in OECD review. *OECD Journal on Budgeting*. 2014. Vol. 14. Issue 2. P. 12-27.

163. González B.; López A.; García R. Supreme audit institutions and their communication strategies. *International Review of Administrative Sciences*. 2008. № 74. P. 435–461.

164. González-Díaz B., García-Fernández R., & López-Díaz A. Communication as a Transparency and Accountability Strategy in Supreme Audit Institutions. *Administration & Society*. 2013. №45(5). P. 583–609.
165. Good Practices in Supporting Supreme Audit Institutions. URL: <https://www.oecd.org/dac/effectiveness/Final%20SAI%20Good%20Practice%20Note.pdf> (Last accessed: 19.08.2020).
166. GUID - 5270 - Guideline for the Audit of Corruption Prevention URL: <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/GUID-5270-Guideline-for-the-Audit-of-Corruption-Prevention.pdf> (Last accessed: 26.06.2019).
167. GUID 3920 The Performance Auditing Process. URL: <https://www.issai.org/pronouncements/guid-3920-the-performance-auditing-process/> (Last accessed: 15.05.2020).
168. GUID 9000 Cooperative Audits between SAIs. URL: <https://www.intosaicbc.org/wp-content/uploads/2020/05/GUID-9000-Cooperative-Audits-between-SAIs-1.pdf> (Last accessed: 15.05.2020).
169. Hancu-Budui Andreea, Zorio-Grima Ana, Blanco-Vega Jose. Audit Institutions in the European Union: Public Service Promotion, Environmental Engagement and COVID Crisis Communication through Social Media. *Sustainability*. 2020. №12 (23). URL: <https://www.mdpi.com/2071-1050/12/23/9816/htm> (Last accessed: 25.04.2020)
170. INTOSAI Framework of Professional Pronouncements. URL: <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2021/02/site-ISSAI-English-comparision-of-the-norms.pdf> (Last accessed: 15.06.2020).
171. INTOSAI-P 1 The Lima Declaration. URL: <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/INTOSAI-P-1-The-Lima-Declaration.pdf> (Last accessed: 15.06.2020).
172. INTOSAI-P 10 Mexico Declaration on SAI Independence. URL: <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/INTOSAI-P-10-Mexico-Declaration-on-SAI-Independence.pdf> (Last accessed: 14.06.2020).

173. INTOSAI-P 20 Principles of Transparency and Accountability URL: <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/INTOSAI-P-20-Principles-of-Transparency-and-Accountability.pdf> (Last accessed: 15.06.2020).
174. ISSAI 100 https://www.eurosai.org/handle404?exporturi=/export/sites/eurosai/.content/documents/others/ISSAI/ISSAI-100-Fundamental-Principles-of-Public-Sector-Auditing_RU.pdf (Last accessed: 14.06.2020).
175. ISSAI 130 Code of Ethics URL: <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/ISSAI-130-Code-of-Ethics.pdf> (Last accessed: 15.06.2020).
176. ISSAI 200 Financial Audit Principles. URL: <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2020/12/ISSAI-200-English.pdf> (Last accessed: 14.06.2020).
177. ISSAI 30: Этический кодекс ИНТОСАИ URL: <https://www.eurosai.org/handle404?exporturi=/export/sites/eurosai/.content/documents/others/ISSAI/ISSAI-30-Ruso.pdf> (Last accessed: 14.06.2020).
178. ISSAI 300 Performance Audit Principles. URL: <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/ISSAI-300-Performance-Audit-Principles.pdf> (Last accessed: 14.06.2020).
179. ISSAI 3000 Performance Audit Standart. URL: <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/ISSAI-3000-Performance-Audit-Standard.pdf> (Last accessed: 14.06.2020).
180. ISSAI 400 Compliance Audit Principles. URL: <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/ISSAI-400-Compliance-Audit-Principles-1.pdf> (Last accessed: 14.06.2020).
181. ISSAI 4000 Compliance Audit Standart. URL: <https://www.issai.org/wp-content/uploads/2019/08/ISSAI-4000-Compliance-Audit-Standard.pdf> (Last accessed: 14.06.2020).
182. Krivtsova T. O., Liadova Yu. O. Trends in the Development of Audit of Public Finances in the Context of Reforming the System of Public Financial Control. *Проблеми економіки*. 2018. № 2 (36). С. 317-327. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2018-2_0-pages-317_327.pdf. (Last accessed: 27.04.2019)

183. Liadova Yu. Improvement of public financial control in the context of ensuring financial security of the state. *Економічний часопис-XXI*. 2017. С. 63-68.
184. Mautz R. K., Hussein A. Sharaf. The philosophy of auditing. Sarasota, Fla.: American Accounting Association, 1974. 212 p.
185. Promoting and fostering the efficiency, accountability, effectiveness and transparency of public administration by strengthening supreme audit institutions : Resolution adopted by the General Assembly on 19 December 2014. URL : <https://digitallibrary.un.org/record/787478?ln=ru> (Last accessed: 18.03.2019)
186. Rosenberg N. Karl Marx on the Economic Role of Science. *Journal of Political Economy*. 1974. №82(4) .P. 713-728.
187. Simeon Djankov, Elena Nikolova and Jan Zilinsky. The Happiness Gap in Eastern Europe. 2015. 39 p. URL: <https://poseidon01.ssrn.com/delivery.php?ID=137098066007090112075127007109031089032018023086008028101069091065073082098024109121048045116005042126027029096123119079010125049004063019046064084007113066120071064070058046008100064118005090068096017106001117015086097002068075022112025027091110125087&EXT=pdf&INDEX=TRUE> (Last accessed: 22.04.2019)
188. Sipah B. Muhasebe Denetiminde Örneklem Büyüklüğü Üzerinde Etkili Unsurlar ve Örneklem Büyüklüğünün Tespiti. *Muhasebe ve Denetime Bakış*. 2003. № 8. P. 99-110.
189. Statistical Sampling Methods in Accounting Audit. Fatma Temelli & Ömer Çınar. Selected Studies on Economics and Finance. 2018. P 282-294.
190. Suzanne Flynn, Fazeer Rahim, and Natalia Zbirciog-Vandenberghe. Ten Lessons from Spending Reviews in Eastern Europe. *Public Financial Management Blog*. 2018. URL: <https://blog-pfm.imf.org/pfmblog/2018/12/lessons-spending-review-eastern-europe.html> (Last accessed: 18.02.2019)
191. Taylor D.H., Glezen G.W. Auditing, Integrated Concepts and Procedures. New York: Wiley Corp., 1991. 900 p.
192. Temelli F., Çınar Ö. Statistical Sampling Methods in Accounting Audit. *Selected Studies on Economics and Finance*. 2018. pp. 282-294.

193. Thomas W. Hall, James E. Hunton, Bethane Jo Pierce. Sampling Practices of Auditors in Public Accounting, Industry, and Government. *Accounting Horizons*. 2002. №16(2). PP. 125-136.
194. Tkach O.L. State Audit in the System of Ukrainian State Financial Control: Role and Tasks. *Innovative Solutions in Modern Science*. 2019. № 32. P. 35-55 URL: <https://naukajournal.org/index.php/ISMSD/article/view/1863> (Last accessed: 19.07.2020).
195. Tkach O.L. Pre-engagement State Financial Audit Activities. *Intellectual Economics, Management and Education: Proceedings oh the 1st International Symposium, September 20, 2019*. Vilnius: Vilnius Gediminas Technical University, 2019. P. 117-120.
196. Ukraine Baseline Measurement Report 2018. *The Principles of Public Administration*. 2018. URL: <http://www.sigmaweb.org/publications/Baseline-Measurement-Report-2018-Ukraine.pdf> (Дата звернення: 18.04.2019)
197. Van Acker W, Bouckaert G. The impact of supreme audit institutions and ombudsmen in Belgium and The Netherlands. *Financial Accounting & Management*. 2018. P. 1–17.
198. Wilkinson J.W., Cerullo M.J. Accounting information systems: essential concepts and applications. New York: Wiley&Sons. 1997. 984 p.
199. Working Group On Evaluation Of Public Policies And Programs Meets In Lithuania. INTOSAI Journal: веб-сайт. URL: <http://intosaijournal.org/lithuania-hosts-wgeppp/> (Last accessed: 01.03.2020)
200. World-Low 9% of Ukrainians Confident in Government. *Gallup*: веб-сайт. URL: https://news.gallup.com/poll/247976/world-low-ukrainians-confident-government.aspx?g_source=link_NEWSV9&g_medium=NEWSFEED&g_campaign=item_&g_content=World-Low%25209%2525%2520of%2520Ukrainians%2520Confident%2520in%2520Governme nt (Last accessed: 12.03.2020).